

Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise otsus

16.09.2021

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada hindamiskomisjoni aruanne ja viia järgmine Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise astme kvaliteedihindamine läbi seitsme aasta pärast kõrvaltingimusega.

Lähtuvalt kõrgharidusseaduse § 48 lg 4, ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ning Haridus- ja Noorteameti põhimääruse § 24 lg 5 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel" punkti 41 alusel sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. 11.01.2016 otsustas Nõukogu viia järgmine Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedihindamine läbi 5 aasta pärast.
2. Tartu Ülikool kooskõlastas EKKAgaga tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 09.02.2021.
3. EKKA juhataja kinnitas 02.03.2021 korraldusega Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Josette Denekens (esimees)

MD, PhD, general practitioner. Full professor in General Practice and head of the Department of General Practice at the University of Antwerp; former Vice Rector of the University of Antwerp; Belgium.

Lenne-Liisa Heinoja

üliõpilane; TelTech. TalTech
Üliõpilasesindus, juhatuse liige
haridusvaldkonnas; Eesti

Kjersti Grønning	Professor, Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Faculty of Medicine and Health Sciences, Department of Public Health and Nursing; Norra
Linzette Deidre Morris	Assistant professor in Physical Therapy, Qatar University; Katar
Tuovi Hannele Elisabet Turunen	Professor in Nursing Science; Nursing Leadership and Management; Head of the Department of Nursing Science, University of Eastern Finland. Nurse Manager (part-time), Kuopio University Hospital. Docent/Adjunct Professor University of Turku; Soome
Reio Vilipuu	kõrgkooliväline liige/tööandja; füsioterapeut, Tursekeskus OÜ (Reio Vilipuu Taastusravikeskus) juhatuse liige

4. Tartu Ülikool esitas tervishoiu õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:

Füsioteraapia (bakalaureuseõpe)

Füsioteraapia (magistriõpe)

Rahvatervishoid (magistriõpe)

Õendusteadus (magistriõpe)

5. Tartu Ülikool esitas lõpliku eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 29.12.2020, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 22.02.2021.
6. Virtuaalne hindamiskülastus Tartu Ülikoolis toimus 23.04.2021 ja 3.-4.05.2021.
7. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 6.07.2021, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 6.07.2021 ja millele Tartu Ülikool esitas vastuse 21.07.2021.
8. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 23.08.2021. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
9. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 10.09.2021.
10. Nõukogu arutas saadud dokumente 16.09.2021 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua välja järgmised Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagruppi puudutavad tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused ning ettepanekud edasisteks arendusteks.

Komisjon tõi Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi õppekavade puhul välja järgmised läbivad tugevused:

- 1) Õppekavad põhinevad riiklikel standarditel. Füsioteraapia ja rahvatervishoiu õppekavadel on läbi viidud ka rahvusvaheline võrdlus.
- 2) Tunnustust väärivad paindõppe (hübriidõppe) rakendamine. Need arengud toimusid juba enne Covid-19 kriisi.
- 3) Taristu ja õppekeskkond on kõrge kvaliteediga.
- 4) Õppekavapõhine kvaliteedikindlustuse mehhanism on süstemaatiline, regulaarne ja kõiki huvirühmi kaasav. Õppekavade sisehindamine toimub nüüd igal aastal.
- 5) Tunnustust väärivad Ülikooli püüdlused õppekavadevaheliseks koostööks nii õppekui teadustöös, praktika korraldamisel, magistristöde juhendamisel, õppekavade arendamisel ja ressursside vastastikusel jagamisel.
- 6) Koostöö töömaailmaga, sh praktika korraldamisel, on tugev ning arvestab muudatusi ühiskonnas ja tervishoiusüsteemis.
- 7) Õppeinfosüsteem toetab igati õppeprotsessi, sh preventiivselt ka neid üliõpilasi, kel on raskusi õppekava täitmisega. Üliõpilased ja õppejõud on õppeinfosüsteemiga rahul.
- 8) Õppekavad on väga paindlikud ning võimaldavad üliõpilastel õppida individuaalsete õppeplaanide järgi. Õendusteaduse õppekava üliõpilased on väga rahul sessioonipõhise õppega.
- 9) Üliõpilased hindavad kõrgelt õppeprotsessi (sh praktika) kvaliteeti ning teooria ja praktika sidusust.

Komisjon tõi Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi õppekavade puhul välja järgmised läbivad parendusvaldkonnad ja soovitused:

- 1) Komisjoni hinnangul ei suuna õpiväljundid veel piisaval määral üliõpilaste õppimist. Seosed õpiväljundite, õppimise ja õpetamise ja hindamise vahel ei ole õppekavade tasemel veel laiaulatuslikult kaardistatud.
- 2) Kuigi e-portfoolio on hea vahend pädevuspõhiseks hindamiseks, ei ole see veel täielikult kõigis õppekavades realiseeritud. Üliõpilaste hinnangul vajab tagasiside täiustamist. Komisjon soovib jätkata tagasisidesüsteemi arendamist nii, et see toetaks süstemaatiliselt õppeprotsessi, et tekiks „hariduslik allianss“ õppejõudude ja üliõpilaste vahel stimuleerimaks üliõpilaste eneserefleksiooni ja ennastjuhtivat õppimist.
- 3) Õppekavades tuleks suuremat tähelepanu pöörata üldoskuste arendamisele.
- 4) Kuna osa õpperahast jaotatakse ülikoolis sihtotstarbeliselt, nt ülekantavate oskuste arendamiseks õppekavades, oleks soovitatav õppekavagrupis samuti kasutada seda võimalust stimuleerida didaktilist innovatsiooni õppekavades.
- 5) Väljalangevus on üsna suur, eriti õendusteaduse õppekaval. Vajalik on rakendada rohkem tegevusi väljalangevuse vähendamiseks.
- 6) Kuigi üliõpilased on üldiselt praktikaga rahul, sõltub selle kvaliteet juhendaja kompetentsist ning mõningatel juhtudel (eriti õendusteaduse ja füsioteraapia kavadel) need kompetentsid puuduvad. Praktikajuhendajate koolitamisele tuleb pöörata erilist tähelepanu.

- 7) Paremini tuleks ära kasutada olemasolevaid rahvusvahelisi kontakte, võimaldamaks suuremal arvul üliõpilastel veeta semester välismaal ning suurendada mõlemasuunalist mobiilsust.

Komisjon tõi Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi õppekavade puhul välja järgmised läbivad ettepanekud edasisteks arendustegevusteks:

- 1) Teadusrahastuse taotlemine tuleks muuta professionaalsemaks. Selleks võiks luua valdkonna tasemel interdistsiplinaarse teadusrühma.
- 2) Soovitav on õppekavadesse lisada rohkem interdistsiplinaarseid ainekursusi ning rakendada meeskonnapõhist õppetööd.

ÕENDUSTEADUS (MAGISTRIÕPE)

Tugevused

- 1) Alus- ja erialamooduli integratsioon alates 2018/19 õppeaastast on võimaldanud muuta õppekava paremini ühiskonna vajadustele vastavaks.
- 2) Kolme erineva struktuuriüksuse ühinemine peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituudiks võimaldab jagada tulusid ja kulusid.
- 3) Suurenenud on doktorikraadi omandavate õppejõudude arv.
- 4) Väliskülalisprofessor on koostöös teiste akadeemiliste töötajatega arendamas õendusteaduse õppetooli teadus- ja arendustegevusi.
- 5) Tööandjad on rahul lõpetanute kompetentsidega.
- 6) Magistritöö jaoks viiakse läbi kirjutamislaagreid.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Vajalik on läbi viia õpiväljundite rahvusvaheline võrdlusanalüüs. Seda soovitati juba 2016. a hindamisel. Õppekava põhifookus peaks jääma Eesti vajadustele vastavaks, kuid ainekursustesse tuleks lisada rahvusvahelist komponenti.
- 2) Kliinilise praktika maht 8 EAP on ebapiisav nii üliõpilaste kui ka komisjoni hinnangul. Vajalik on seda suurendada.
- 3) Interdistsiplinaarsus peaks olema rohkem esindatud ainetes, magistritöodes, teadustöös ja praktikas. Teiste erialade esindajaid tuleks kaasata õppekavaarendusse.
- 4) Õppekavade finantseerimissüsteem ei ole sobilik selliste väikese üliõpilaste arvuga õppekavade jaoks nagu seda on õendusteadus. Õppekava jätkusuutlikkus vajab ülikooli poolt enam tuge, et oleks võimalik värvata rohkem õppejõude ja suurendada üliõpilaste arvu.
- 5) Kuna inglise keeles õpetatakse väga väheseid aineid, puuduvad ka välisüliõpilased. Rahvusvahelistumise taseme tõstmiseks võiks kaaluda näiteks ühe semestri või mooduli muutmist ingliskeelseks.
- 6) Magistritööde tase sõltub juhendaja teaduslikust võimekusest ja seetõttu ei ole mitte kõik üliõpilased võrdses olukorras. Juhendajatel peaks olema doktorikraad.

Vajalik on läbi viia analüüs, et hinnata ja tagada juhendajate teadusalane kvaliteet.

- 7) Uutel värvatavatel õppejõududel peaks olema doktorikraad. See on oluline, et tõsta õppetöö teaduspõhisust ning tagada Eesti tööturul vajalik arv magistrikraadiga spetsialiste. Doktorikraadi omandavatele õppejõududele tuleb tagada ülikoolipoolne (sh rahaline) tugi.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

- 1) Tugevdada tuleks koostööd rahvatervishoiu õppekavaga mitte ainult inim- ja tehniliste ressursside kasutamise osas, vaid ka suurema interdistsiplinaarsuse rakendamiseks õppetöös.
- 2) Personaalsete õppeplaanide kasutamist tuleb edasi arendada, et arvestada ühelt poolt seda, et täisajaga õppivatel üliõpilastel pole piisavalt väljakutseid, ning teiselt poolt seda, et töötavad üliõpilased on ülekoormatud.

RAHVATERVISHOID (MAGISTRIÕPE)

Tugevused

- 1) Seosed õppetöö, teadustöö ja ühiskonna teenimise vahel on tugevad. Üliõpilased on kaasatud rahvatervise poliitika ja teenuste alastes tegevustesse.
- 2) Magistritööde tase on kõrge ning nendega kaasnevad publikatsioonid rahvusvahelistes eelretsenseeritavates ajakirjades.
- 3) Põhiõppejõudude kvalifikatsioon on kõrge ning nad on aktiivsed teadustöös. 60%-l neist on doktorikraad.
- 4) Tänu headele kontaktidele ühiskonnas laiemalt viivad loenguid läbi spetsialistid ministeeriumitest, teadusinstituutidest ja teistest asutustest.
- 5) Üliõpilased on tööturul väga kõrge konkurentsivõimega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kuigi magistrantide teadusartiklite avaldamine ja nende sellekohane juhendamine on kiiduväärne, tuleb seejuures jälgida, et akadeemiliste töötajate teadustöö ei keskenduks liialt magistrantide teadustööde juhendamisele.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

- 1) Tugevdada tuleks koostööd õendusteaduse õppekavaga mitte ainult inim- ja tehniliste ressursside kasutamise osas, vaid ka suurema interdistsiplinaarsuse rakendamiseks õppetöös.
- 2) Kaaluda tuleks sellise süsteemi kasutuselevõttu, mis võimaldaks süstemaatiliselt hinnata nii õppejõudude kui üliõpilaste töökoormust. Eriti pandeemia tingimustes võib see kohati liiga kõrgeks kujuneda.
- 3) Üliõpilaste hinnangul on tagasiside nende iseseisvale tööle ebapiisav. Tagasiside tuleb tagada ühelaadselt kõigile üliõpilastele.

Tugevused

- 1) Magistrikavasse on lisatud valikaine "praktika töökeskkonnas", et julgustada üliõpilasi osalema suvepraktikal ja saada seeläbi täiendavat praktilist kogemust.
- 2) Bakalaureusekava aines „geriaatiline füsioteraapia“ pööratakse üha rohkem tähelepanu vaimse tervise füsioteraapiale. Välja on töötatud uus ainekursus „füsioteraapia psühhiaatrias“.
- 3) Bakalaureusekavas on funktsionaalne anatoomia tugevamini integreeritud igasse erialaõppejõu poolt õpetatavasse ainesse.
- 4) 26 õppejõul, kes õppekavadel õpetavad, on doktorikraad.
- 5) Magistrikaval on väljalangevus edasijõudmatuse tõttu väga vähene.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavades sisaldub vähe tervishoiu globaalset sisu, mis võib avaldada negatiivset mõju nende rahvusvahelistumisele.
- 2) Õppekavades tuleks suurendada funktsionaalse anatoomia osa, lisada ainekursus Eesti tervishoiusüsteemist ja selle finantseerimisest ning pöörata suuremat tähelepanu kliinilistele oskustele, praktikale, analüütilise mõtlemise ja reflektiivse kirjutamise arendamisele.
- 3) Tagada tuleb ainekursuste ajakohasus ning vältida tuleb vastuoluliste mõistete kasutamist, millel enam üldiselt füsioteraapia hariduses kohta ei ole.
- 4) Välja tuleb selgitada põhjused, miks tööandjate hinnangul praktika ja teoreetilised ainekursused pole sidusad.
- 5) Tagada tuleb üliõpilaste informeeritus mobiilsusvõimalustest. Suurendada tuleks ingliskeelsete ainekursuste arvu, et värvata enam välistudengeid ja õppekavu rahvusvahelistada.

Ettepanekud edasisteks arendusteks

- 1) Mõlemal õppekaval vajab laiendamist interdistsiplinaarsus õppetöös ning tugevdamist teadustöö.
 - 2) Vajalik on muuta olemasolev tuutorlussüsteem üliõpilastele paremini nähtavaks.
-
11. Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
 12. Nõukogu kaalus punktis 10 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus

vastab nõuetele tingimusel, et kõrgkool kõrvaldab järgmised **õendusteaduse õppekavaga seotud puudused**:

- 1) Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punkt 5.4.1 sätestab: „*Õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamiseks ning õppetegevuse kvaliteedi ja jätkusuutlikkuse tagamiseks on olemas piisava kvalifikatsiooniga õppejõud*“. Tartu Ülikooli õppekavade finantseerimissüsteem ei taga selliste väikese üliõpilaste arvuga õppekavade jätkusuutlikkust nagu õendusteadus. Õppekava jätkusuutlikkus vajab ülikooli poolt enam tuge, et oleks võimalik värvata rohkem õppejõude ja suurendada üliõpilaste arvu. Praegu on õendusteaduse õppetoolis doktorikraadiga ainult üks 0,25 koormusega töötav külalisprofessor. Magistritööde tase sõltub juhendaja teaduslikust võimekusest, mistõttu nii juhendajatel kui uutel värvatavatel õppejõududel peaks olema doktorikraad. See on oluline, et tõsta õppetöö teaduspõhisust ning tagada Eesti tööturul vajalik arv magistrikraadiga spetsialiste.
- 2) Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punkt 5.3.6 sätestab: „*Õppeprotsess toetab õpirännet*“. Sama dokumendi punkt 5.5.4 ütleb: „*Üliõpilased õpivad õpingute ajal välis- või külalisüliõpilastena teistes Eesti ja/või väliskõrgkoolides*“. Õendusteaduse õppekaval on rahvusvahelistumise tase madal. Vajalik on läbi viia õendusteaduse õppekava õpiväljundite rahvusvaheline võrdlusanalüüs. Seda soovitati juba 2016. a hindamisel. Õppekava põhifookus peaks jääma Eesti vajadustele vastavaks, kuid ainekursustesse tuleks lisada rahvusvahelist komponenti. Kuna inglise keeles õpetatakse väga väheseid aineid, puuduvad ka välisüliõpilased. Rahvusvahelistumise taseme tõstmiseks võiks kaaluda näiteks ühe semestri või mooduli muutmist ingliskeelseks. Paremini tuleks ära kasutada olemasolevaid rahvusvahelisi kontakte, võimaldamaks suuremal arvul üliõpilastel veeta semester välismaal, ning suurendada mõlemasuunalist mobiilsust.

13. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 2 järgi on haldusakti kõrvaltingimus haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus ja p 3 kohaselt ka lisatingimus haldusakti põhiregulatsioonist tuleneva õiguse tekkimiseks. HMS § 53 lg 2 p-d 2 ja 3 sätestavad, et haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata või kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Nõukogu leidis, et kõrvaltingimusega tuleks järgmine õppekavagrupi kvaliteedihindamine viia läbi 5 aasta pärast ning dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktide 41 ja 42 alusel

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi seitsme aasta pärast järgmise kõrvaltingimusega:

Tartu Ülikool esitab hiljemalt 16.09.2023 ingliskeelse aruande punktis 12 kirjeldatud puuduste kõrvaldamise kohta. Kõrvaltingimuse täitmise hindamiseks kaasatakse hindamiskomisjoni liikmeid.

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

14. Nõukogu teeb Tartu Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 16.09.2023 ingliskeelsena tegevuskava ka aruandes toodud muude parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.

15. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saada. Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Eve Eisenschmidt
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär